

Ἡ κατ' ἔτος λατρεία

(Β' μέρος)

γ) Κινητὲς ἑορτές.

Ὅσες ἑορτὲς δὲν τὶς ἑορτάζουμε κάθε χρόνο τὴν ἴδια ἡμερομηνία καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ ἑορτασμοῦ των ὑπολογίζεται μὲ βάση τὸ Πάσχα, ὀνομάζονται κινητὲς ἑορτὲς. Αὐτὲς καλύπτουν ἓνα χρονικὸ διάστημα 120 ἡμερῶν, δηλαδὴ 4 μηνῶν. Ἀπὸ τὸ τέλος περὶπου τοῦ χειμῶνος ἕως καὶ τὴν ἀνοιξη. Κατὰ τὶς πρῶτες 70 ἡμέρες ἡ Ἐκκλησία κάνει χρῆση τοῦ λειτουργικοῦ βιβλίου ποὺ λέγεται Τριῶδιο. Ἐνῶ τὶς ἐπόμενες 50 ἡμέρες εἶναι ἀνοικτὸ στὸ ἀναλόγιο τὸ Πεντηκοστάριο.

Διακρίνουμε 4 ὁμάδες.

Ὅμας 1η. Εἰσαγωγικὴ περίοδος τοῦ Τριωδίου - 22 ἡμέρες.

Κυριακὴ τοῦ Τελῶνου καὶ τοῦ Φαρισαίου. Ὀνομάζεται ἔτσι ἀπὸ τὴν Εὐαγγελικὴ περικοπὴ - παραβολὴ τῆς ἡμέρας (Λουκ. ιη' 10-14).

Κυριακὴ τοῦ Ἀσώτου υἱοῦ. Ὁμοίως (Λουκ. ιε' 11-32).

Σάββατο πρὸ τῆς Ἀπόκρεω - 1ο Ψυχοσάββατο τοῦ ἔτους. Τελεῖται γενικὸ Μνημόσυνο γιὰ ὅλους τοὺς Ὁρθόδοξους Χριστιανοὺς.

Κυριακὴ τῆς Ἀπόκρεω. Τελευταία ἡμέρα ποὺ τρῶμε κρέας. Τὸ «ἀποχαιρετοῦμε» γιὰ 55 ἡμέρες. Ἡ Ἐκκλησία μᾶς θυμίζει τὴν Β' παρουσία - κρίση τοῦ Χριστοῦ (Ματθ. κε' 31-46).

Σάββατο τῆς Τυρινῆς. Μνήμη τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων.

Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς. «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀνάμνησιν ποιούμεθα τῆς ἀπὸ τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐξορίας τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ» καὶ τῆς Εὐας, διότι δὲν τήρησαν τὴν ἐντολὴ τῆς νηστείας. Ἀπὸ τὴν Καθαρὴ Δευτέρα ἀρχίζει ἡ νηστεία τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς.

Ὅμας 2α. Μεγάλῃ Τεσσαρακοστῇ - 41 ἡμέρες.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς Μεγάλῃς Τεσσαρακοστῆς, τὴν Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη καὶ Παρασκευή, μπορεῖ νὰ γίνῃ μόνον **Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία**. Συνήθως γίνεται Τετάρτη καὶ Παρασκευή. Ἀπὸ τὸν κανόνα αὐτὸν ἐξαιρεῖται ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου (25η Μαρτίου), κατὰ τὴν ὁποία δὲν τελεῖται Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία.

Ἐπίσης Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία γίνεται τὸ πρῶτ' τῆς Μεγάλῃς Δευτέρας, τῆς Μεγάλῃς Τρίτης καὶ τῆς Μεγάλῃς Τετάρτης.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς καθὼς καὶ τῶν πέντε Κυριακῶν τῆς Μεγάλῃς Τεσσαρακοστῆς, ψάλλεται ὁ **Κατανυκτικὸς Ἑσπερινός**.

Τὸ **Μέγα Ἀπόδειπνο** τελεῖται τὴν Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη καὶ Πέμπτη ἕως καὶ τὴν Μεγάλῃ Τετάρτη.

Τὸ **Μικρὸ Ἀπόδειπνο** γίνεται Παρασκευή, Σάββατο καὶ Κυριακὴ.

Κάθε Παρασκευὴ τῶν τεσσάρων πρώτων ἐβδομάδων ἐνσωματώνεται στὸ Μικρὸ Ἀπόδειπνο καὶ ἡ ἀκολουθία τῶν **Χαιρετισμῶν εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον** (μία στάση κάθε φορὰ).

Τὴν Παρασκευὴ τῆς πέμπτης ἐβδομάδος, στὸ Μικρὸ Ἀπόδειπνο, ψάλλεται ὁ **Ἀκάθιστος Ὑμνος**.

Τὸ Σάββατο γίνεται ἡ **Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου**.

Καὶ τὴν Κυριακὴ ἡ **Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου**. Ἐπίσης τελεῖται ἡ **Ἑσπερινὴ Θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου** τὸ πρῶτ' τῆς Μεγάλῃς Πέμπτης καὶ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

Σάββατο τῆς Α' ἐβδομάδος - Θαῦμα τῶν κολλύβων.

Α' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν - Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας. Πανηγυρικὸς ἑορτασμὸς τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων (843 μ.Χ.).

Β' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν - Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

Γ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν - Κυριακὴ Σταυροπροσκυνήσεως.

Δ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν - Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος.

Πέμπτη τοῦ Μεγάλου Κανόνος, τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης.

Σάββατο τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου.

Ε' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν - Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας.

Σάββατο τοῦ Λαζάρου. ἑορτασμὸς τῆς ἀναστάσεώς του.

Κυριακὴ τῶν Βαΐων. Μνήμη τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ Χριστοῦ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τῆς ὑποδοχῆς Του ἀπὸ τὸν λαό.

Όμας 3η. Μεγάλη Έβδομάδα – 7 ημέρες.

Έχει καθιερωθεί να τελείται ο Έσπερινός το πρωί και η ακολουθία του ὄρθρου, το βράδυ της προηγούμενης ημέρας. Ο ὄρθρος της Μεγ. Τρίτης π.χ. τελείται την Μεγ. Δευτέρα το βράδυ κ.λ.π..

Μεγάλη Δευτέρα (Κυριακή Βαΐων βράδυ). Μνήμη τοῦ παγκάλου Ἰωσήφ καὶ ἡ ἄκαρπος συκῆ.

Μεγάλη Τρίτη (Μεγάλη Δευτέρα βράδυ). Παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων (Ματθ. κε' 1-13).

Μεγάλη Τετάρτη (Μεγάλη Τρίτη βράδυ). Ἐνθυμούμεθα τὴν μετανοημένη γυναῖκα ποὺ ἄλειψε μὲ μύρο τὸν Κύριό μας. Τὸν ἄθλιο καὶ δόλιο προδότη Ἰούδα. Αὐτὴ τὴν ἡμέρα τὸ Συνέδριο τῶν Ἰουδαίων κατεδίκασε τὸν Χριστόν, καὶ γι' αὐτὸν τὸν λόγον νηστεύουμε κἄθε Τετάρτη.

Μεγάλη Πέμπτη (Μεγάλη Τετάρτη βράδυ). Τελείται τὸ Ἱερὸν Μυστήριον τοῦ Εὐχελαίου.

α). Ὁ ἱερὸς Νιπτήρ – Ὁ Κύριος ἔπλυνε τὰ πόδια τῶν Μαθητῶν Του.

β). Τὸ Μυστικὸ Δείπνο – Ὁ Κύριος παραδίδει στοὺς Μαθητές Του, τὸ φρικτὸν Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

γ). Ἡ ἀγωνιώδης προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα.

δ). Ἡ θλιβερὴ προδοσίᾳ τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτη.

Μεγάλη Παρασκευὴ (Μεγάλη Πέμπτη βράδυ). Ἐπιτελοῦμε τὰ Ἅγια καὶ Φρικτὰ καὶ Σωτήρια Πάθη τοῦ Κυρίου μας καὶ Θεοῦ μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐμπτυσμούς, κολαφισμούς, ὕβρεις καὶ γέλωτες κ.λ.π., καὶ τέλος τὴν Σταύρωση καὶ τὸν Θάνατον τοῦ Κυρίου μας. Τὴν Μεγάλη Παρασκευὴ τὸ πρωί, γίνεται ἡ Ἀποκαθήλωση, κατὰ τὴν διάρκειά τοῦ Ἑσπερινοῦ.

Μέγα Σάββατο (Μεγάλη Παρασκευὴ βράδυ). Ταφὴ τοῦ θεωμένου σώματος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ κάθοδος τῆς θεωμένης ψυχῆς Του εἰς τὸν Ἄϊδη.

Όμας 4η. Όλη ἡ περίοδος τοῦ Πεντηκοσταρίου – 50 ἡμέρες.

Κυριακὴ τοῦ Πάσχα. Ἐορτάζουμε τὴν ζωηφόρο Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Παρασκευὴ τῆς Διακαινησίμου – Ζωοδόχου Πηγῆς. Μνήμη τῶν ἐγκαινίων τοῦ ναοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου στὴν Κων/πολη.

Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ ἡ Ἀντίπασχα. Ἡ ψηλάφησις τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Θωμᾶ.

Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων γυναικῶν, πρώτων καὶ ἀψευδῶν μαρτύρων τῆς Ἀναστάσεως, καὶ μνήμη τῶν μαρτύρων τῆς Ταφῆς, Νικοδήμου καὶ Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας.

Κυριακὴ τοῦ Παραλύτου. (Ἰω. ε' 1-16).

Τετάρτη τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.

Κυριακὴ τῆς Σαμαρείτιδος. Τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς (Ἰω. δ' 1-30).

Κυριακὴ τοῦ Τυφλοῦ. (Ἰω. θ').

Πέμπτη τῆς Ἀναλήψεως. Ἐορτάζουμε τὴν Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κυριακὴ τῶν Ἀγίων Πατέρων τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Σάββατο πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς - 2ον Ψυχοσάββατον τοῦ ἔτους.

Τελείται γενικὸ Μνημόσυνο γιὰ ὅλους τοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς, γιὰ δεύτερη καὶ τελευταία φορὰ κατὰ τὴν διάρκειά τοῦ ἔτους.

Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς. Ἐορτάζουμε τὸ γεγονὸς τῆς καθόδου καὶ ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ Τρίτου Προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος, στοὺς Μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ.

Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡμέρα ἀφιερωμένη εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον καὶ Ζωοποιόν. Τὸ ἔχον τὴν ἴδια μαζὶ μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱὸ οὐσία, δόξα καὶ τιμὴ.

Κυριακὴ τῶν Ἀγίων Πάντων.

Ἀδελφοί μου, οἱ κινητὲς καὶ ἀκίνητες ἐορτὲς εἶναι εὐκαιρίες ἐκκλησιασμοῦ. Καὶ ἡ **Ἐκκλησία εἶναι Ἱατρεῖο Πνευματικὸ γιὰ ὅλους.**

Λέγει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος : «Τὸ σχολεῖο τῆς Ἐκκλησίας εἶναι θαυμαστὸ ἱατρεῖο· ἱατρεῖο ὃχι σωμάτων, ἀλλὰ ψυχῶν. Γιατὶ εἶναι πνευματικὸ ἱατρεῖο καὶ θεραπεύει τὰ ἁμαρτήματα τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς καὶ ὃχι τὶς σωματικὰς πληγὰς. Τὸ φάρμακο δὲ τῶν ἁμαρτημάτων αὐτῶν καὶ τῶν ψυχικῶν τραυμάτων εἶναι ὁ λόγος ... Γι' αὐτὸ εἶναι διαρκὲς καὶ δὲν χάνει τὴν ἀξία του μὲ τὸ πέρασμα τῶν χρόνων, οὔτε ἀποδεικνύεται ἀνίσχυρο μπροστὰ στὰ βαριά νοσήματα.

Τὰ φάρμακα τῶν γιατρῶν ἔχουν καὶ τὰ δύο αὐτὰ ἐλαττώματα..., γιατί εἶναι ἀνθρώπινα. Πλούσιοι καὶ φτωχοὶ θεραπεύονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίᾳ πνευματικὰ κατὰ τρόπο ὅμοιο.

Ἐδῶ (στὴν Ἐκκλησίᾳ) εἶναι ἱατρεῖο καὶ ὃχι δικαστήριον, ποὺ νὰ ζητεῖ εὐθύνες γιὰ τὰ ἁμαρτήματά μας· ἀντίθετα, παρέχει συγχώρησις ἁμαρτημάτων».

Πηγὲς καὶ βοηθήματα :

α). ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟ ΜΕΓΑ,

β). ΙΕΡΑ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ, Ἱερομονάχου Κοσμᾶ Ἀγιορείτου,

γ). ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, Βασιλείου Δ. Χαράνη.

Ἐνδιαφέροντα θέματα : Ἡ κατ' ἔτος λατρεία (Β' Μέρος) σελίδα 2. Διανέμεται δωρεάν. <http://pistis.gr>.